

Deddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016

2016 dccc 6

Deddf Cynulliad Cenedlaethol Cymru i sefydlu Awdurdod Cyllid Cymru; i wneud darpariaeth ynghylch casglu a rheoli trethi datganoledig; ac at ddibenion cysylltiedig. [25 Ebrill 2016]

Gan ei fod wedi ei basio gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru ac wedi derbyn cydsyniad Ei Mawrhydi, deddfir fel a ganlyn:

RHAN 1

TROSOLWG

1 Trosolwg o'r Ddeddf

Mae'r Ddeddf hon wedi ei threfnu fel a ganlyn—

- (a) mae Rhan 2 yn sefydlu Awdurdod Cyllid Cymru ac yn gwneud darpariaeth ynghylch ei drefniadaeth a'i brif swyddogaethau;
- (b) mae Rhan 3 yn gwneud darpariaeth ynghylch asesu trethi datganoledig;
- (c) mae Rhan 4 yn gwneud darpariaeth ynghylch pwerau ymchwilio Awdurdod Cyllid Cymru, gan gynnwys darpariaeth ynghylch hysbysiadau sy'n gwneud gwybodaeth yn ofynnol ac ynghylch archwilio mangreoedd;
- (d) mae Rhan 5 yn gwneud darpariaeth ar gyfer gosod cosbau mewn perthynas â threthi datganoledig, ac mewn cysylltiad â hynny;
- (e) mae Rhan 6 yn gwneud darpariaeth i log fod yn daladwy ar daliadau hwyr i Awdurdod Cyllid Cymru ac ar ad-daliadau gan Awdurdod Cyllid Cymru;
- (f) mae Rhan 7 yn gwneud darpariaeth ynghylch taliadau i Awdurdod Cyllid Cymru ac adennill symiau nas talwyd;
- (g) mae Rhan 8 yn gwneud darpariaeth ar gyfer adolygiadau o benderfyniadau Awdurdod Cyllid Cymru ac apelau yn eu herbyn, ac mewn cysylltiad â hynny;

- (h) mae Rhan 9 yn rhoi pwerau i wneud is-ddeddfwriaeth ynghylch ymchwilio i droseddau sy'n ymwneud â threthi datganoledig;
- (i) mae Rhan 10 yn cynnwys darpariaeth sy'n gymwys yn gyffredinol at ddibenion y Ddeddf hon.

RHAN 2

AWDURDOD CYLLID CYMRU

Sefydlu Awdurdod Cyllid Cymru, a'i statws

2 Awdurdod Cyllid Cymru

- (1) Bydd corff corfforaethol a adwaenir fel Awdurdod Cyllid Cymru neu the Welsh Revenue Authority.
- (2) Yn y Ddeddf hon, cyfeirir at Awdurdod Cyllid Cymru fel “ACC”.
- (3) Cyflawnir swyddogaethau ACC ar ran y Goron ac felly mae eiddo, hawliau a rhwymedigaethau ACC yn eiddo, yn hawliau ac yn rhwymedigaethau i'r Goron.

Aelodaeth

3 Aelodaeth

- (1) Aelodau ACC yw—
 - (a) cadeirydd a benodir gan Weinidogion Cymru,
 - (b) dim llai na 4, na dim mwy nag 8, o bersonau eraill a benodir gan Weinidogion Cymru,
 - (c) y prif weithredwr (gweler adran 9),
 - (d) naill ai 1 neu 2 aelod arall o staff ACC a benodir gan y prif weithredwr, ac
 - (e) 1 aelod arall o staff ACC a benodir o dan adran 6.
- (2) Caiff Gweinidogion Cymru benodi un o'r aelodau a benodir o dan is-adran (1)(b) yn is-gadeirydd.
- (3) Caiff Gweinidogion Cymru ddiwygio is-adran (1) drwy reoliadau er mwyn rhoi nifer gwahanol yn lle unrhyw un neu ragor o'r niferoedd a bennir ynddi am y tro; ond rhaid i'r rheoliadau sicrhau bod nifer yr aelodau anweithredol yn parhau i fod yn uwch na nifer yr aelodau gweithredol.
- (4) Yn y Rhan hon—
 - (a) cyfeirir ar y cyd at gadeirydd ac at aelodau o ACC a benodir o dan is-adran (1)(b) fel “aelodau anweithredol”;
 - (b) cyfeirir ar y cyd at y prif weithredwr ac at aelodau o ACC a benodir o dan is-adran (1)(d) neu o dan adran 6 fel “aelodau gweithredol”;
 - (c) cyfeirir at yr aelod o ACC a benodir o dan adran 6 fel “aelod gweithredol etholedig”.

4 Anghymhwysu rhag penodiad fel aelod anweithredol

Mae person wedi ei anghymhwysu rhag ei benodi yn aelod anweithredol o ACC os yw'r person—

- (a) yn aelod o Gynulliad Cenedlaethol Cymru,
- (b) yn aelod o Dŷ'r Cyffredin, o Dŷ'r Arglwyddi, o Senedd yr Alban neu o Gynulliad Gogledd Iwerddon,
- (c) yn aelod o Senedd Ewrop,
- (d) yn aelod o awdurdod lleol,
- (e) yn aelod o Awdurdod Parc Cenedlaethol,
- (f) yn aelod o Lywodraeth Cymru,
- (g) yn un o Weinidogion y Goron, yn aelod o Lywodraeth yr Alban neu'n un o Weinidogion Gogledd Iwerddon,
- (h) yn gomisiynydd heddlu a throseddau,
- (i) yn berson sy'n dal swydd o dan y Goron,
- (j) yn berson sydd wedi ei gyflogi gan wasanaeth sifil y Wladwriaeth, neu
- (k) yn deiliad swydd, neu'n aelod neu'n aelod o staff corff, a ragnodwyd drwy reoliadau a wnaed gan Weinidogion Cymru.

5 Telerau aelodaeth anweithredol

- (1) Mae aelod anweithredol o ACC yn dal swydd fel aelod am unrhyw gyfnod ac ar unrhyw delerau a bennir yn nhelerau penodiad yr aelod (ond yn ddarostyngedig i is-adran (4) ac adran 7).
- (2) Ni chaiff y cyfnod yn y swydd a bennir yn nhelerau penodiad aelod anweithredol fod yn hwy na 5 mlynedd.
- (3) Mae aelod anweithredol o ACC a benodir yn is-gadeirydd yn dal swydd fel is-gadeirydd am unrhyw gyfnod ac ar unrhyw delerau a bennir yn nhelerau penodiad y person yn is-gadeirydd (ond yn ddarostyngedig i is-adran (4) ac adran 7).
- (4) Caiff person ymddiswyddo fel aelod anweithredol o ACC, neu fel is-gadeirydd ACC, drwy roi hysbysiad i Weinidogion Cymru.
- (5) Caniateir ailbenodi person sy'n aelod anweithredol o ACC neu sydd wedi bod yn aelod anweithredol o ACC yn aelod anweithredol unwaith yn unig.
- (6) Caniateir ailbenodi person sy'n is-gadeirydd ACC neu sydd wedi bod yn is-gadeirydd ACC yn is-gadeirydd.
- (7) Caiff ACC dalu i'w aelodau anweithredol—
 - (a) unrhyw dâl a bennir gan ACC, gyda chymeradwyaeth Gweinidogion Cymru, a
 - (b) unrhyw symiau a bennir gan ACC, gyda chymeradwyaeth Gweinidogion Cymru, i ad-dalu'r treuliau yr aethant iddynt wrth gyflawni eu swyddogaethau.

6 Penodi aelod gweithredol etholedig

- (1) Rhaid i ACC gynnal pleidlais gudd ymhlith ei staff at ddiben penodi aelod o staff yn aelod gweithredol etholedig o ACC.
- (2) Rhaid i aelodau anweithredol ACC—

- (a) penodi enillydd y bleidlais gudd yn aelod gweithredol etholedig o ACC, a
 - (b) pennu telerau penodiad y person hwnnw.
- (3) Mae aelod gweithredol etholedig o ACC yn gwasanaethu fel aelod am ba bynnag gyfnod ac ar ba bynnag delerau a bennir yn nhelerau penodiad yr aelod (ond yn ddarostyngedig i is-adran (4) ac adran 7).
- (4) Caiff aelod gweithredol etholedig o ACC ymddiswyddo drwy roi hysbysiad i aelodau anweithredol ACC.

7 Diswyddo aelodau etc.

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru ddiswyddo person fel aelod anweithredol o ACC drwy roi hysbysiad—
- (a) os daw'r person yn anghymwys i'w benodi yn aelod anweithredol yn rhinwedd adran 4,
 - (b) os yw'r person wedi bod yn absennol o gyfarfodydd ACC am gyfnod hwy na 6 mis heb ganiatâd ACC, neu
 - (c) os yw Gweinidogion Cymru o'r farn nad yw'r person yn addas i fod yn aelod neu nad yw'r person yn gallu neu'n fodlon cyflawni ei swyddogaethau fel aelod.
- (2) Caiff aelodau anweithredol ACC ddiswyddo person fel aelod gweithredol etholedig o ACC drwy roi hysbysiad—
- (a) os yw'r person wedi bod yn absennol o gyfarfodydd ACC am gyfnod hwy na 6 mis heb ganiatâd ACC, neu
 - (b) os yw aelodau anweithredol ACC o'r farn nad yw'r person yn addas i fod yn aelod neu nad yw'r person yn gallu neu'n fodlon cyflawni ei swyddogaethau fel aelod.
- (3) Mae person yn peidio â bod yn is-gadeirydd ACC pan fydd yn peidio â bod yn aelod anweithredol.
- (4) Mae person yn peidio â bod yn aelod anweithredol o ACC os daw'r person yn aelod o staff ACC.
- (5) Mae person yn peidio â bod yn aelod gweithredol o ACC pan fydd yn peidio â bod yn brif weithredwr neu'n aelod arall o staff ACC.

Pwyllgorau a staff

8 Pwyllgorau ac is-bwyllgorau

- (1) Caiff ACC sefydlu pwyllgorau at unrhyw ddiben sy'n ymwneud â'i swyddogaethau.
- (2) Caiff ACC bennu cyfansoddiad ei bwyllgorau.
- (3) Caiff ACC benodi personau nad ydynt yn aelodau o ACC i fod yn aelodau o bwyllgor, ond nid oes gan y personau hynny hawl i bleidleisio yng nghyfarfodydd y pwyllgor.
- (4) Caiff pwyllgor o ACC sefydlu is-bwyllgorau.
- (5) Caiff pwyllgor sy'n sefydlu is-bwyllgor bennu ei gyfansoddiad.

- (6) Caiff pwyllgor benodi personau nad ydynt yn aelodau o ACC i fod yn aelodau o is-bwyllgor, ond nid oes gan y personau hynny hawl i bleidleisio yng nghyfarfodydd yr is-bwyllgor.
- (7) Caiff ACC dalu i unrhyw aelodau o bwyllgor a sefydlir ganddo, neu i unrhyw aelodau o is-bwyllgor a sefydlir gan bwyllgor o'r fath, nad ydynt yn aelodau o ACC—
 - (a) unrhyw dâl a bennir gan ACC, gyda chymeradwyaeth Gweinidogion Cymru, a
 - (b) unrhyw symiau a bennir gan ACC, gyda chymeradwyaeth Gweinidogion Cymru, i ad-dalu'r treuliau yr aethant iddynt wrth gyflawni eu swyddogaethau.

9 Prif weithredwr ac aelodau staff eraill

- (1) Bydd prif weithredwr i ACC.
- (2) Mae'r prif weithredwr yn atebol am (ymysg pethau eraill) sicrhau bod swyddogaethau ACC yn cael eu cyflawni yn effeithlon ac yn effeithiol.
- (3) Mae'r person cyntaf a gyflogir fel prif weithredwr i'w benodi gan Weinidogion Cymru ar unrhyw delerau a bennir ganddynt.
- (4) Mae pob prif weithredwr dilynol i'w benodi gan aelodau anweithredol ACC ar unrhyw delerau a bennir ganddynt gyda chymeradwyaeth Gweinidogion Cymru.
- (5) Caiff ACC benodi aelodau staff eraill ar unrhyw delerau a bennir gan ACC gyda chymeradwyaeth Gweinidogion Cymru.
- (6) Mae gwasanaeth fel prif weithredwr ACC neu fel unrhyw aelod arall o staff ACC yn wasanaeth yng ngwasanaeth sifil y Wladwriaeth.

Gweithdrefn a dilysrwydd

10 Gweithdrefn

- (1) Rhaid i ACC lunio rheolau i reoli ei weithdrefn ei hun (gan gynnwys ei gworwm) yn ogystal â gweithdrefn unrhyw bwyllgor neu is-bwyllgor.
- (2) Rhaid i'r rheolau ddarparu nad oes cworwm mewn cyfarfod o ACC oni bai bod mwyafrif yr aelodau sy'n bresennol yn aelodau anweithredol o ACC.

11 Dilysrwydd trafodion a gweithredoedd

Nid yw'r materion a ganlyn yn effeithio ar ddilysrwydd unrhyw un neu ragor o drafodion neu weithredoedd ACC (nac unrhyw bwyllgor neu is-bwyllgor)—

- (a) unrhyw swydd wag ymhlith ei aelodaeth,
- (b) unrhyw ddiffyg o ran penodiad aelod, neu
- (c) unrhyw aelod anweithredol yn dod yn anghymwys ar gyfer ei benodi yn rhinwedd adran 4.